

درس اول

درسنامه درس اول

کله اگر کسی یخچالی گران قیمت را به عنوان کمد استفاده کند، انسان‌ها در عقل او شک می‌کنند. علت: این وسیله برای هدف خاصی ساخته شده و به کارگیری آن در کارهای دیگر، هدر دادن و اتلاف سرمایه است.

کله پاسخ به سؤال «انسان‌ها به چه علت آفریده شده و هدف زندگی چیست» بسیار مهم و حیاتی است. علت: این خطر که با ندانستن هدف، عمر خود را به اشتباه صرف کاری کنیم که برای آن آفریده نشده‌ایم و سرمایه‌ای را از دست دهیم که امکان به دست آوردن مجدد آن نیست.

کله جهان هدفمند:

آیه مرتبط: ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِنَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ (هدفمندی در قرآن با تعبیر بالحق بیان شده است) ✓ در پس خلقت تک تک موجودات، هدفی وجود دارد. علت: خالق آن‌ها خدای حکیم است که چیزی را بیهوده خلق نمی‌کند.

کله انسان هم مانند سایر موجودات، هدفی از آفرینشش وجود داشته. تفاوت انسان و حیوانات و گیاهان در چگونگی رسیدن به هدف:

۱. انسان باید خود هدف را بشناسد آن را انتخاب کند. و گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف حرکت می‌کنند.
  ۲. انسان دارای روحیه بی‌نهایت طلبی است. به دنبال چیزی است که پایان‌ناپذیر باشد. در طول زندگی همواره در حال انتخاب هدف است.
- گیاهان و حیوانات هدف‌های محدود دارند و هنگامی که به سر حدی از کمال می‌رسند متوقف می‌شوند.

چند نکته در مورد هدف انسان‌ها:

- ✓ اولین واکنش در مواجه با دنیای حیرت‌انگیز اختلاف هدف‌ها در زندگی انسان‌ها ← سردرگمی و این سؤال که کدام انتخاب درست است؟
- ✓ اختلاف در اهداف ریشه در نوع اندیشه (تفکر، بینش، نگرش) انسان دارد. (کسی که کمک به دیگران را ارزشمند بداند آن را هدف قرار می‌دهد و...)
- ✓ برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل‌بستن به آن‌ها باید ارزش هدف‌ها را مشخص. و طبق ارزششان رتبه دهیم. (اول رتبه دادن طبق ارزش بعد انتخاب صحیح)
- ✓ اهداف اصلی: هدف‌های اخروی و پایان‌ناپذیر مثل خیرخواهی   چند نکته در مورد   هر دو خوب و ضروری‌اند و نباید جای هم قرار گیرند.
- ✓ فرعی: هدف‌های دنیایی و پایان‌پذیر مثل مال و ثروت   اهداف اصلی و فرعی   آن‌قدر به فرعی دل‌نبدیم که مانع رسیدن به اصلی شود.

کله برترین هدف: عبادت و بندگی خداوند ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

- ✓ هر انسانی با اندکی تأمل در می‌یابد ← در درون خود در جست‌وجوی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها است و تا به آن نرسد، آرام ندارد.
- ✓ این سرچشمه همان خدا است که خالق همه زیبایی‌ها و کمالات است و خود نامحدود است و هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد.
- ✓ نتیجه: روح بی‌نهایت طلب انسان (علت بندگی خدا) که خوبی‌های بی‌پایان می‌خواهد، باید بندگی خدا را هدف نهایی قرار دهد.

منظور از عبادت فقط انجام برخی امور عبادی نیست. بر اساس تعالیم اسلام هر حرکت و عملی که برای کسب رضایت خدا و بر اساس معیارهای دینی

انجام شود، عبادت است. مثال: خدمت به محرومان، آشپزی، طلب علم، خواندن سطر از کتاب، سکوت یا فریاد

کامل‌ترین تعبیر درباره زندگی به خاطر خدا: ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

✓ اگر هدف خدا باشد، خوشحالی‌ها، ناراحتی‌ها، شکست‌ها، پیروزی‌ها و مفاهیم کلیدی تعریف جدید پیدا می‌کنند:

شکست: دور شدن از خدا   پیروزی: نزدیک شدن به خدا   خوشحالی: آنچه به خدا برساند   ناراحتی و آزرده‌گی: هر چه از خدا دور کند.

نتیجه بندگی خدا: ۱. انسان شایسته دریافت لطف و رحمت ویژه خدا شده و ۲. به زندگی سعادت‌مندانه در دنیا و آخرت می‌رسد.

دو دسته از انسان‌ها: ← این هدف به همان میزان که ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد (مثل گوهرهای گرانقدر دریاها)

دسته اول: به تعبیر قرآن (سوره یونس) افرادی که به حیات دنیوی راضی شده و به آن آرام گرفته‌اند: آیه مرتبط: ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا﴾

ویژگی: ۱. به هدفی بالاتر از مادی و سرگرمی به آن نمی‌اندیشند. ۲. مصداق کسانی که با ارزش‌ترین سرمایه را صرف کارهایی کم‌ارزش می‌کنند.

دسته دوم: افراد زیرک؛ (با یک تیر چند نشان)

ای دوست شکر بهتر یا آنکه شکر سازد / خوبی قمر بهتر یا آنکه قمر سازد

آیه مرتبط: ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ شعر مرتبط (از مولوی): ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو / یا آن که بر آرد گل صد نرگس تر سازد

ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش / یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد

ویژگی: ۱. می‌دانند برخی اهداف، اهداف دیگر را دربردارند و هر چه هدف، برتر و جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری در خود جای می‌دهد. (مانند کوهنورد) ✓

۲. با انتخاب بندگی خدا، اهداف مادی را با کسب رضای خدا به دست آورده و با نزدیک کردن جان و دل خود به او آخرت را آباد می‌کنند. (تندرستی، لذت از طبیعت)

ترجمه و نکات آیات درس اول

۱- (دخان / ۳۸ و ۳۹): ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِيْنَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

ترجمه: و ما آسمان ها و زمین و آنچه بین آنهاست را به بازیچه نیافریدیم آنها را جز به حق خلق نکردیم.

پیام و نکات :

۱. حق بودن خلقت آسمان ها و زمین به معنای هدفدار بودن آنهاست. (منکران معاد: به این موضوع اعتقادی ندارند. تعبیر لاعبیین بیانگر این اعتقاد است)
۲. آیه به این موضوع دلالت دارد که آفرینش بی هدف نیست و هر موجودی طبق برنامه حساب شده ای خلق شده و به سوی هدفی حکیمانه در حرکت است.

۲- (ذاریات / ۵۶): ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

ترجمه: جن و انسان را نیافریدم مگر اینکه مرا عبادت کنند.

پیام و نکات :

۱. طبق آیه هدف از خلقت انسان و جن، عبادت و بندگی خداست. (به معنای هر حرکت و عملی که برای کسب رضای خدا باشد)

۳- (انعام / ۱۶۲): ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

ترجمه: بگو نماز، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.

پیام و نکات :

۱. طبق آیه (سخن حضرت ابراهیم (ع)) تمام زندگی انسان باید برای خدا باشد: نماز (صلاتی)، تمام اعمال (نُسُکِ)، زندگانی (حیاتی)، مرگ (مماتی)
۲. آیه بیانگر کامل ترین تعبیر درباره زندگی به خاطر خدا می باشد. (هدف از خلقت انسان)

۴- (نساء / ۱۳۴): ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

ترجمه: هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.

پیام و نکات :

۱. طبق آیه انتخاب خدا به عنوان برترین هدف، عامل رسیدن به خوشبختی دنیا و آخرت است (ثواب الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ)
  ۲. عبارت (يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا) بیانگر آن دسته از انسان هاست که به حیات دنیوی راضی شده و به آن آرام گرفته اند.
  ۳. عبارت (فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) بیانگر انسان های زیرک است که با یک تیر چند نشان می زنند.
  ۴. طبق آیه آنکس که ثواب دنیا را هم می خواهد باید بداند ثواب دنیا و آخرت نزد خداست.
- آیه با ابیات مولوی مرتبط است. (رجوع شود به درسنامه درس اول پایین صفحه)

* * *

(محتوای درس اول در کتاب نظام قدیم نبوده، به همین دلیل، در این درس تست سراسری نداریم)